

РОЗДІЛ III. ЛІНГВІСТИЧНІ ЗАСАДИ ДОКУМЕНТОЗНАВСТВА

УДК 881.161.2'38

ГАЛУЗЕВА ТЕРМІНОЛОГІЧНА ЛЕКСИКА: ФУНКЦІОНАЛЬНІ ПАРАМЕТРИ ТА СТИЛІСТИЧНА РОЛЬ

Навальна М. І.

У статті проаналізовано використання юридичної термінології, екологічної та біологічно-географічної термінологічної лексики і термінів психології, соціології та філософії в мові сучасних друкованих засобів масової інформації, визначено їхню стилістичну роль у публіцистиці.

У мові української періодики початку XXI ст. розширюється тенденція до дедалі активнішого використання книжних слів, які здебільшого виконують номінативно-інформаційну функцію. Розширили своє функціонування в публіцистиці юридична термінологія, екологічна та біологічно-географічна термінологічна лексика і терміни психології, соціології та філософії.

Слова-терміни і термінологічні словосполучення використовують як інформаційні видання, так і аналітичні масмедіа. Тенденцію до дедалі ширшого використання таких спеціальних одиниць спостерігаємо і у всеукраїнських виданнях, і в регіональній періодиці.

Ключові слова: *термін, публіцистика, стилістична роль, позамовні чинники, детермінологізація, дифузні процеси.*

ОТРАСЛЕВАЯ ТЕРМИЛОГИЧЕСКАЯ ЛЕКСИКА: ФУНКЦИОНАЛЬНЫЕ ПАРАМЕТРЫ И СТИЛИСТИЧЕСКАЯ РОЛЬ

Навальная М. И.

В статье проанализировано использование юридической терминологии, экологической и биологически-географической терминологической лексики, а также терминов психологии, социологии и философии в языке современных печатных средств массовой информации, определена их стилистическая роль в публицистике.

В языке украинской периодики начала XXI века расширяется тенденция к все более активному использованию книжных слов, которые в основном выполняют номинативную информационную

функцію. *Расширили свое функционирование в публицистике юридическая терминология, экологическая и биологически-географическая терминологическая лексика и термины психологии, социологии и философии.*

Слова-термины и терминологические словосочетания используют как информационные издания, так и аналитические массмедиа. Тенденцию к более широкому использованию специальных единиц наблюдаем и во всеукраинских изданиях, и в региональной периодике.

Ключевые слова: *термин, публицистика, стилистическая роль, внеязыковые факторы, детерминологизация, диффузные процессы.*

FIELD TERMINOLOGICAL VOCABULARY: FUNCTIONAL CHARACTERISTICS AND STLISTIC ROLE

Navalna M. I.

The article analyzed the use of juridical terminology, ecological and biological and geographical terminological vocabulary and terms of psychology, sociology and philosophy in the language of modern print mass media; it is defined their stylistic role in journalism.

In the language of Ukrainian periodicals at the beginning of the XXI century there is a growing tendency to use bookish words that mainly have nominative and informative function. The juridical terminology, ecological and biological and geographical terminological vocabulary and terms of psychology, sociology extended their functioning in journalism.

The term words and terminological word combinations are used as well as informative publications and analytical mass media. There is a growing tendency to use such special units in the national publications and in the regional periodicals.

Keywords: *term, journalism, stylistic role, extralinguistic factors, determinologization, diffusive processes.*

Постановка проблеми. Інтенсивний розвиток науково-технічної термінології мовознавці називають «термінологічним вибухом» [3]. Він виявляється не лише в збільшенні термінологічного фонду літературної мови, але й у залученні термінологічних лексем до загальномовного вжитку. Уведення значної кількості нових термінів, їхня активна взаємодія із загальноновживаною лексикою актуалізує проблему внормування наукової термінології та сигналізує про потребу дослідження кількісних та якісних семантико-стилістичних змін, що відбуваються з термінологічними одиницями [2, с. 11].

Основна функція термінологічної лексики – номінативна, терміни називають спеціальні поняття з різних галузей людських знань. Спеціальна лексика всіх суспільних галузей акумулюється в одному зі стилів літературної мови – науковому. «Науковий стиль..., – зазначає С.Я. Єрмоленко, – в різних галузях знань формує відповідні терміносистеми, що об'єднують слова-терміни й термінологічні словосполучення» [1, с. 281]. Відповідно терміни належать до одного стильового різновиду літературної мови – наукового стилю, який, подібно до інших стилів літературної мови, є предметом вивчення стилістики. Цю функцію вони нерідко виконують у публіцистичному та офіційно-діловому стилях.

На початку ХХІ ст. термінологічна лексика української мови позначена інтенсивними змінами практично у всіх її сферах діяльності. «Для виявлення й осмислення інноваційних процесів у сучасному українському лексиконі, – зазначає Н.Ф. Клименко, – важливим стає вивчення закономірностей та особливостей мовної динаміки, зовнішніх і внутрішніх чинників мовних змін» [4, с. 6]. На сучасному етапі розвитку мови відзначаються динамічні лексичні процеси в різних сферах суспільного життя: юридичній, екологічній, біологічній, географічній, соціологічній тощо.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. На початку ХХІ ст., за спостереженнями дослідників, термінологічні одиниці активно переходять зі своєї термінологічної сфери до загальномовного вжитку [2]. Обґрунтування змін стилістичного статусу спеціальної лексики в сучасній українській літературній мові передбачає опрацювання дотичних до окресленої проблеми досліджень українських і зарубіжних мовознавців, у яких з'ясовано як природу термінологічної норми та особливості взаємодії термінів і загальноживаних слів. У вітчизняному мовознавстві проблеми термінів найширше досліджують Т.Р. Кияк [3], Н.Ф. Непийвода [5], Т.І. Панько [7], Л.О. Симоненко [8] та ін.

Мета і завдання. У пропонованій розвідці проаналізуємо використання юридичної термінології, екологічної та біологічно-географічної термінологічної лексики і термінів психології, соціології та філософії в мові сучасних друкованих засобів

масової інформації, визначимо їхню стилістичну роль у публіцистиці.

Виклад основного матеріалу. На початку XXI ст. під дією суспільних процесів: зміна влади, законодавчих актів, перехід до багатопартійної системи тощо – до мови української преси увійшла юридична лексика, яка раніше перебувала в пасивному словнику або взагалі не називала українських реалій. Це такі лексеми, як *імператив* «беззастережна, категорична вимога; веління, наказ» [10, с. 396] та прикметник *імперативний*, «який вимагає беззастережного підпорядкування, реагування, виконання; наказовий» [10, с. 396]; *люстрації*, *люструвати* – «заборона функціонерам високого рангу усунутої від влади в країні політичної партії протягом певного часу обіймати посади в державному апараті, обиратися в представницькі органи, бути судьями і т. ін.» [10, с. 500] та прикметник *люстраційний*. Напр.: «В останні кілька тижнів тільки й розмов що про **імперативні** позиції, що прописані в законі» («Голос України», 12.02.2007); «**Люстрацій** у державі так і не відбулося, бо не було достатньої законодавчої бази» («Україна молода», 27.04.2007). Прикметник *імперативний* та іменник *мандат* утворили терміносполуку *імперативний мандат*: Пор.: «Всі політичні сили обговорюють **імперативний мандат**» («Сільські вісті», 20.03.2007).

Лексеми *люструвати*, *люстраційний* у мові періодики нерідко вживають у переносних значеннях. Зазвичай такі слова подають у журналістських текстах у лапках. Напр.: «*І ось тепер нова влада його [завідувача відділу] «люструє», вимагає залишити справу, якій віддав більше одинадцяти років...*» («Сільські вісті», 26.07.2005); «*Під «люстраційну», тобто ревізорську, мітлу потрапляють керівники педагогічної ниви, і далеко не ті, котрим і справді на ній не місце*» («Сільські вісті», 26.07.2005); «*До речі, «люстраційні» процеси щодо начальників відділів освіти «іменем революції» творяться не лише на Львівщині*» («Сільські вісті», 26.07.2005).

Уживаючись у нових для термінів функціональних сферах, вони вступають у зв'язки з найрізноманітнішими мовними компонентами, від яких раніше у складі замкнутої термінологічної системи були ізольовані. Унаслідок взаємодії

з елементами публіцистичного стилю «відбувається своєрідна експресивна детермінологізація раніше нейтральних, «безпристаєтних» термінів. Вони набувають більш чи менш яскраво вираженого емоційного і психологічного забарвлення» [9, с. 139]. Детермінологізації зазнають передусім юридичні терміни, зокрема: *алібі* – «перебування обвинуваченого в момент злочину в іншому місці як доказ його непричетності до злочину» [10, с. 13]; *анексувати, анексування* – «насильно приєднувати, загарбувати чужу територію, іншу державу» [10, с. 18]; *вето, ветований* – «остаточна чи умовна заборона, яку накладає верховна державна влада на рішення нижчого органу» [10, с. 85]; *імпічмент* – «процедура залучення вищих посадових осіб до суду парламенту з метою позбавлення їх повноважень» [10, с. 396]; *фабрикація, фабрикування, фабрикувати* – «робити, створювати що-небудь ганебне, підле, брехливе; сприяти формуванню чого-небудь (звичайно негативного)» [10, с. 1313]. Напр.: «Міністр додав, що недоторканість Т. Засухи як народного депутата та інші її звання не можуть слугувати **алібі** для її чоловіка» («Сільські вісті», 12.07.2005); «У них, владних структур, також незаперечне **алібі**: торік тут на Говерлі відбулося подібне, також досить масове паломництво, після якого з місцевих владних кабінетів вийшла заборона щодо таких масових сходжень» («Сільські вісті», 28.07.2005); «У теперішній час олігархи **анексують** селянські ділянки землі» («Газета по-українськи», 26.07.2005); «...рішення, яке прийняв чоловік, було **«ветоване»** дружиною» («Газета по-українськи», 13.04.2005); «Тепер фракція «Регіони України» і помаранчеві **«фабрикують»** різні негативні акції один проти одного» («Хрещатик», 17.11.2005).

Нерідко в мові української преси функціонують терміни і термінологічні словосполучення з юриспруденції (*інкримінація, правова держава, правова колізія, юридична колізія, правовий нігілізм* та ін). Напр.: «Народного депутата чекає **інкримінація...**» («Газета по-українськи», 5.07.2009); «Поняття **«правова держава»** – це фундаментальна загальнолюдська цінність, така ж, як демократія, гуманізм, права людини, політичні й економічні свободи, лібералізм та ін.» («Голос України», 12.04.2010); «Уряд завдяки новій постанові усунув

правову колізію» («Сільські вісті», 20.09.2009); «*Юридичні колізії* виникають у всіх сферах діяльності...» («Дзеркало тижня», 2.04.2011); «*Як це непогано, але правовий нігілізм сучасного суспільства уразив і органи попереднього розслідування*» («Газета по-українськи», 19.09.2010).

Розширення дипломатичних зв'язків, співпраця з міжнародними організаціями, часте перебування українців за кордоном збагатили мову української публіцистики термінами, що характерні для міжнародної юридичної сфери, зокрема: *амбасада* – «посольство, представництво» [10, с. 15]; *префектура* – «основна адміністративно-територіальна одиниця в Японії» [11, с. 545], напр.: «*Підтримати співвітчизників прибула до Криму місія амбасади США в Україні*» («Україна молода», 6.06.2006); «*З часів відкриття в Україні японської амбасади це перший такий випадок*» («Газета по-українськи», 20.04.2006); «*19 квітня Ішуносуке Увано вилетів до рідного міста в префектурі Івате*» («Газета по-українськи», 20.04.2006).

Сучасну українську мову активно поповнюють поняття, що стосуються екологічних проблем. Незважаючи на те, що семантичне ядро екологічної термінології формує незначна кількість термінів-слів [6, с. 7], у мові української періодики початку XXI ст. автори досить часто вживають лексеми на позначення екологічних понять. Серед них: *відходи* – «залишки сировини, матеріалів, які утворюються в процесі виготовлення продукції та можуть бути використані для іншого виробництва» [10, с. 142], *еколог* – «фахівець з екології» [10, с. 256], *забрудненість* – «ступінь, міра забруднення чого-небудь» [10, с. 282], *радіоактивність* – «самочинний або штучно викликаний розпад атомних ядер деяких хімічних елементів, який супроводжується випромінюванням елементарних частинок: електронів, позитронів і т. ін.» [10, с. 1011] та ін. Пор.: «*Про відходи підприємств керівники та влада воліють мовчати*» («Сільські вісті», 12.07.2005); «*Уже другий рік екологи Дніпропетровська 4 червня чистять Дніпро – так відзначають день очистки водойм...*» («Газета по-українськи», 8.06.2006); «*У радянські часи про забрудненість полігонів взагалі мовчали*» («Київська правда», 1.06.2005); «*Радіоактивність чорнобильських*

земель – поле для досліджень для вчених різних галузей знань» («Високий замок», 23.04.2005).

Чимало складених за структурою термінів, які комплексно виражають власне екологічну семантику, напр.: *утилізація відходів, дозиметричний контроль*, пор.: «**Утилізація відходів тут відбувається таким чином...**» («Наша Київщина», 24.02.2006); «**Наслідки катастрофи змальовувалися з досліджень з дозиметричного контролю**» («Діловий Переяслав», 3.05.2006).

Активне використання термінів екологічної науки в мові української періодики зумовлене впливом позамовних чинників: погіршенням екологічної ситуації, втручанням громадськості та зарубіжних організацій у розв'язання екологічних проблем тощо. Незважаючи на те, що багато із екологічних термінів – запозичення, вони, взаємодіючи із загальнонавчальною лексикою, завдячуючи поширенню в мові періодики, є доступними і зрозумілими масовому споживачеві інформації.

Журналісти активно звертаються не тільки до власне екологічних термінів, а й до біологічно-географічних. Крім відомих *біотехнологія, біосфера, вулкан, еволюція, екосистема, мусон, селекціонер* вживають складніші назви на зразок *бентос, депопуляція, елімінація, ембріологія, інфузорії, кон'югація, мімікрія, онтогенез, патоген, синекологія, сидерат* та ін. Напр.: «Сам термін **«біотехнологія»** запровадили лише в 70-х роках ХХ століття» («Гарт», 7.10.2009); «Ми знаємо з географії, що **біосфера** – це частина оболонок Землі, заселена живими організмами» («Гарт», 7.10.2009); «**Вулкани** – це гори, що вивертають на поверхню розплавлену кам'яну масу...» («Сільські вісті», 29.06.2008); «**Еволюція** – процес виникнення адаптацій організмів до зміни довкілля» («Наша правда», 3.06.2008); «Нам відомо з екології, що **екосистема** – це складний природний комплекс живих істот, що взаємодіють з навколишнім середовищем» («Новини Принесення», 24.10.2009); «**Мусон** – це тропічний циклон, що виникає у південній півкулі» («Сімейна газета», 7.01.2010); «Крім досліджень характеру успадкування форми кореня, молодий **селекціонер** вивчає проблему цукристості в коренеплодах з усіченою формою коріння» («Голос України», 6.10.2009); «Спори **патогена** зимують на рослинних рештах» («Порадниця», 26.03.2009).

Маловідомі біологічні терміни автори пояснюють, пор.: «**Бентос** – сукупність організмів, які мешкають на поверхні чи в товщі дна водойм» («День», 20.08.2009); «**Мімікрія** – це здатність до уподібнення за забарвленням, формою чи поведінкою організмів одного виду» («Сільські вісті», 29.06.2008); «**Синекологія** – наука про взаємини спільнот живих організмів з довкіллям» («Новини Придесення», 24.10.2009); «**Функція сидератів** полягає передусім у поліпшенні структури ґрунту» («Порадниця», 26.03.2009).

Часто в реченнях подають кілька біологічних термінів, що значно ускладнює сприйняття інформації, напр.: «Як було сказано вище, **елімінація** – це загибель особин на певному етапі **онтогенезу** до моменту настання здатності до розмноження» («Гарт», 7.10.2009); «Вольф Каспар Фрідріх – один з основоположників **ембріології**, заклав основи вчення про індивідуальний розвиток організмів – **онтогенез**» («Голос України», 5.07.2009); «В одноклітинних тварин **інфузорій** у процесі **кон'югації** відбувається обмін ядрами» («День», 9.07.2009).

Лексеми, що передають закордонні географічні реалії, у мові української періодики постійно модифікуються, «обрастають» додатковими значеннями, уживаються не в прямому, а в переносному значенні. Так, *бюргер* «вільний житель середньовічних міст Європи» виражає переносне значення «міщанин» [11, с. 113]; *торнадо* – «назва тромбів у Північній Америці. Тромб – руйнівної сили вихор (смерч) над сушею, діаметром у кілька десятків метрів» [11, с. 671, 683] уживають з переносним значенням «руйнівні дії, процеси, спричинені політичними силами», пор.: «...підприємливі **бюргери** висушували авто в спеціальних жаровнях, чистили та продавали» («Газета по-українськи», 16.05.2006); «Можна багато говорити про надії й сподівання, які політичні **торнадо** уже напинають її вітрила» («Сільські вісті», 9.09.2005); *дарвінізм* «матеріалістичне вчення про еволюційний розвиток живих організмів на Землі» [11, с. 190] та *креаціонізм* – «антинаукове вчення про виникнення органічного й неорганічного світу внаслідок акту «божественного творіння» [11, с. 368] вживають у значенні

«еволюційні, реалістичні процеси в будь-чому» та «нереальність процесів», напр., *«Альтернатива у сучасному політичному суспільстві – це **креаціонізм** проти **дарвінізму**»* («Товариш», 18–21.11.2005); *дрейфувати* – «переміщуватися за вітром або течією без допомоги двигуна» [11, с. 227] – «лавірувати», напр., *«Дипломати **дрейфують** не в якійсь Керченській протоці, а між політичними силами країн»* («Голос України», 16.05.2006). Такі переносно вжиті лексеми є виразнішими засобами за рахунок набутих додаткових семантичних відтінків.

Мова українських засобів масової інформації зрідка послуговується термінолексемами, що є найменуваннями понять психології та соціології і мають здебільшого спеціальний характер. Без окремих пояснень вони не зрозумілі пересічному читачеві масових видань, пор.: *автостереотипи, гетеростереотипи, десакралізація, десоціологізація, дескалькунція, егоцентричність, емпатія, етос, інфантильність, навіювання, субкультура, трансцендентальна медитація, соціальні страхи*. Напр.: *«Думки, судження, оцінки, що їх зараховують до певної спільноти, її представників, – **автостереотипи**»* («День», 12.03.2008); *«**Гетеростереотипи** – це сукупність оцінних суджень про інші народи»* («Дзеркало тижня», 23.03.2009); *«Мала група родин з особливими потребами сприяє подоланню **десоціологізації** своїх членів»* («Дзеркало тижня», 3.08.2009); *«...проявом **дискалькунції** є неможливість рахування з переходом через десяток...»* («День», 18.07.2008); *«**Егоцентричність** долається внаслідок успішного розвитку та навчання до 12–14 років»* («Газета по-українськи», 14.06.2009); *«В **емпатії** віддзеркалюється внутрішній світ іншого індивіда, насамперед його переживання»* («Сільські вісті», 5.07.2009); *«Стиль життя суспільної групи, загальна орієнтація, поведінка – це **етос**»* («Літературна Україна», 24.09.2008); *«**Інфантильність** виявляється через уникнення будь-яких ситуацій вибору або прогнозування чи планування майбутнього»* («Голос України», 4.09.2008); *«Мимоволі піддавшись **навіюванню**, людина починає несвідомо діяти під його впливом»* («Київська правда», 6.08.2009); *«Культуру, чітко визначеного сегмента суспільства, називають **субкультурою**»* («День», 9.04.2009); *«**Соціальні страхи** – це міжособистісно зумовлені форми*

емоцій *страху*» («Дзеркало тижня», 4.07.2008); «*Найчастіше до десаκραлізації* приводить відчай, розчарування, що тягне за собою стан пригніченості та бездіяння» («Високий Замок», 4.09.2009); «*Трансцендентальна медитація* дає відчутти на собі безмежне, вічне, єдине поле...» («Україна молода», 14.04.2009).

Високим ступенем книжності в мові української періодики відзначаються філософські терміни. До них належать як уже відомі слова *екзистенціалізм, метафізика, протекціонізм, расизм, сїоніст, суб'єктивізм, фундаменталізм*, так і нові *етнократія, неофундаменталізм* та ін. Пор.: «*Про екзистенціалізм* іноді кажуть як про напрямок, де розглядається акт віднайдення «Я» в іншому» («Юридична газета», 1.10.2008); «*Метафізика* – це вчення про надчуттєві, недоступні досвіді принципи і начала буття» («День», 18.06.2008); «*США, як відомо, це захоплена сїоністами наддержава, єврейський расизм, що витікає з доктрини, вигаданої його носіями, адже всі ідеї об'єднані головною метою – встановлення єврейської етнократії*» («Українська газета», березень, 2008); «*Фінансова нестабільність у світі і протекціонізм у деяких країнах не зупиняють тенденцій, що склалися*» («День», 5.02.2009); «*Класичні концепції права повністю засновані на класичному типі раціоналістичного фундаменталізму і суб'єктивізму, останнім часом говорять і про неофундаменталізм*» («Дзеркало тижня», 17.05.2008).

Подекуди журналісти послуговуються філософськими термінологічними словосполученнями на зразок *діалектична єдність, теоретична логіка* та ін., напр.: «*Діалектична єдність* обумовлює послідовність і якісне розрізнення між послідовними етапами у розвитку того або іншого явища» («Дзеркало тижня», 24.08.2008); «*Кожен мислячий політик має йти не за теоретичною логікою, а за тим, що йому підказує життєвий досвід*» («Сільські вісті», 10.10.2009).

Висновки. У мові української періодики початку XXI ст. розширюється тенденція до дедалі активнішого використання книжних слів, які здебільшого виконують номінативно-інформаційну функцію. Розширили своє функціонування в публіцистиці юридична термінологія, екологічна та біологічно-географічна термінологічна лексика і терміни психології, соціології та філософії.

Слова-терміни і термінологічні словосполучення використовують як інформаційні видання, так і аналітичні масмедіа. Тенденцію до дедалі ширшого використання таких спеціальних одиниць спостерігаємо і у всеукраїнських виданнях, і в регіональній періодиці. Тематичні групи цих термінів відкриті до поповнення, тому потребують подальших розвідок.

Список використаних джерел

1. Єрмоленко С. Я. Нариси з української словесності / С. Я. Єрмоленко. – К. : Довіра, 1999. – 431 с.
2. Жирик О. А. Стилiстична транспозицiя термiнологiчної лексики в сучаснiй українськiй мовi (кодифiкований аспект) : дис. ...кандидата фiлол. наук : 10.02.01 / Жирик Ольга Анатолiївна. – Тернопiль, 2007. – 274 с.
3. Кияк Т. Р. Проблема лiнгвiстичного упорядкування термiнологiї / Т. Р. Кияк // Українська термiнологiя i сучаснiсть : зб. наук. пр. Вип. VI / [вiдп. ред. Л. О. Симоненко]. – К. : КНЕУ, 2005. – С. 13–17.
4. Клименко Н. Ф. Динамiчнi процеси в сучасному українському лексиконi / Н. Ф. Клименко, Є. А. Карпiловська, Л. П. Кислюк : [монографiя]. – К. : Видавничий Дiм Дмитра Бураго, 2008. – 336 с.
5. Непийвода Н. Ф. Мова українськiй науковiй технiчнiй лiтературi (функцiонально-стилiстичний аспект) : дис. ...доктора фiлол. наук : 10.02.01 / Непийвода Наталiя Федорiївна. – К., 1997. – 421 с.
6. Овсейчик С. В. Формування українськiй екологiчної термiнологiї : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. фiлол. наук : спец. 10.02.01 / С. В. Овсейчик. – К., 2006. – 21 с.
7. Панько Т. І. Теоретичнi засади українського термiнотворення / Т. І. Панько // Науково-технiчне слово : Бюлетень видавничо-термiнологiчної комiсії Львiвського полiтехнiчного iнституту. – 1992. – № 1. – С. 3–9.
8. Симоненко Л. Українська наукова термiнологiя: стан i перспективи розвитку / Людмила Симоненко // Українська термiнологiя i сучаснiсть : Зб. наук. праць. Вип. IV / [вiдп. ред. Л. О. Симоненко]. – К. : КНЕУ, 2001. – С. 3–8.
9. Термiн i художнє слово // Науково-технiчний прогрес i мова. – К. : Наук. думка, 1978. – С. 137–149.

Словники

10. Великий тлумачний словник сучасної української мови / [уклад. i голов. ред. В. Т. Бусел]. – К. : ВТФ «Перун», 2002. – 1440 с.

11. Словник іншомовних слів / [за ред. чл.-кор. АН УРСР О. С. Мельничука]. – К. : Головна редакція УРЕ, 1975. – 775 с.

References

1. Yermolenko S. Y. *Narysy z ukrainskoi slovesnosti* / S. Y. Yermolenko. – K. : Dovira, 1999. – 431 s.

2. Zhyryk O. A. *Stylistychna transpozysiiia terminolohichnoi leksyky v suchasni ukrainskii movi (kodyfikovanyi aspekt) : dys. ... kandydata filol. nauk : 10.02.01 / Zhyryk Olha Anatoliivna. – Ternopil, 2007. – 274 s.*

3. Kyiak T. R. *Problema linhvistychnoho uporiadkuvannia terminolohii* / T. R. Kyiak // *Ukrainska terminolohiia i suchasnist : zb. nauk. pr. Vyp. VI / [vidp. red. L. O. Symonenko]. – K. : KNEU, 2005. – S. 13–17.*

4. Klymenko N. F. *Dynamichni protsesy v suchasnomu ukrainskomu leksykonii* / N. F. Klymenko, Y. A. Karpilovska, L. P. Kysliuk : [monohrafiia]. – K. : Vydavnychi Dim Dmytra Buraho, 2008. – 336 s.

5. Nepyivoda N. F. *Mova ukrainskoi naukovoii tekhnichnoi literatury (funktsionalno-stylistychnyi aspekt) : dys. ...doktora filol. nauk : 10.02.01 / Nepyivoda Nataliia Fedorivna. – K., 1997. – 421 s.*

6. Ovseichyk S. V. *Formuvannia ukrainskoi ekolohichnoi terminolohii : avtoref. dys. na zdobuttia nauk. stupenia kand. filol. nauk : spets. 10.02.01 / S. V. Ovseichyk. – K., 2006. – 21 s.*

7. Panko T. I. *Teoretychni zasady ukrainskoho terminotvorennia* / T. I. Panko // *Naukovo-tekhnichne slovo : Biuletен vydavnycho-terminolohichnoi komisii Lvivskoho politekhnichnogo instytutu. – 1992. – № 1. – S. 3–9.*

8. Symonenko L. *Ukrainska naukova terminolohiia: stan i perspektyvy rozvytku* / Liudmyla Symonenko // *Ukrainska terminolohiia i suchasnist : Zb. nauk. prats. Vyp. IV / [vidp. red. L. O. Symonenko]. – K. : KNEU, 2001. – S. 3–8.*

9. *Termin i khudozhnie slovo // Naukovo-tekhnichnyi prohres i mova. – K. : Nauk. dumka, 1978. – S. 137–149.*

Dictionaries

10. *Velykyi tlumachnyi slovnyk suchasnoi ukrainskoi movy / [uklad. i holov. red. V. T. Busel]. – K. : VTF «Perun», 2002. – 1440 s.*

11. *Slovnyk inshomovnykh sliv / [za red. chl.-kor. AN URSR O. S. Melnychuka]. – K. : Holovna redaktsiia URE, 1975. – 775 s.*

ДАНІ ПРО АВТОРА

Навальна Марина Іванівна, доктор філологічних наук, професор кафедри документознавства

*ДВНЗ «Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет імені Григорія Сковороди»
вул. Набережна, б. 4, кв. 3, м. Переяслав-Хмельницький, Київська обл.,
Україна 08404
e-mail: navalna@rambler.ru*

ДАнные ОБ АВТОРЕ

Навальная Марина Ивановна, доктор филологических наук, профессор кафедры документоведения
*ГВУЗ «Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет імені Григорія Сковороди»
ул. Набережная, д. 4, кв. 3, г. Переяслав-Хмельницький, Киевская обл.,
Украина 08404
e-mail: navalna@rambler.ru*

DATA ON AUTHOR

Navalna Maryna Ivanivna, Doctor of Philological Sciences, Professor of Document Science Department
*Pereyaslav-Khmenytsky Hryhoriy Skovoroda Pedagogical University
Ukraine, Kyiv region, Pereyaslav-Khmelnytsky, Naberezhna Street 4, app. 3,
08404
e-mail: navalna@rambler.ru*

УДК 316.7: 004.738.5 (477.42) «2014»

ДІАЛОГ КУЛЬТУР НА САЙТАХ ЗМІ ЖИТОМИРА ЗА 2014 РІК

Башманівський В. І.

У статті розглянуто проблему діалогу культур на сайтах ЗМІ Житомира, з'ясовано специфіку ключових термінів, акцентовано увагу на тих сайтах, до яких найчастіше зверталися читачі протягом 2014 року. Моніторинг міжкультурного діалогу на зареєстрованих сайтах ЗМІ міста здійснювався на основі вивчення тематичного наповнення публікацій, присвячених національним меншинам і взаємозв'язкам між представниками різних національних груп.

Наявна на сайтах ЗМІ Житомира інформація щодо діяльності національних меншин у 2014 році вказує на малоосвоєність потенціалу